

Opinie over informatie verkiezingen en stembureaus 2018 Dordrecht

Inhoud

1. Conclusies
2. Informatie over verkiezingen
3. De keuze om te gaan stemmen
4. Oordeel over de stembureaus
5. Informatie voor het Referendum

Op 21 maart 2018 vonden verkiezingen plaats voor de Gemeenteraad. Tegelijkertijd kon er gestemd worden voor het referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017. De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Sliedrecht werken bij het organiseren van deze verkiezingen samen op het vlak van informatieverstrekking, opkomstbevordering en ondersteuning voor stembureaus. De afdeling Ontwikkeling en Ondersteuning van Dienstverlening Dordrecht, die de vier gemeenten hierin begeleid wil enkele aspecten hiervan evalueren. Ze heeft daarbij aan het Onderzoekcentrum Drechtsteden gevraagd een enquête uit te voeren onder leden van het bewonerspanel.

Bij de evaluatie gaan we in op de informatie over verkiezingen, de keuze van kiezers om te gaan stemmen en de beoordeling van de stembureaus. Het betreft een digitale vragenlijst die eind maart 2018 is verzonden naar de leden van het bewonerspanel. Er waren 764 deelnemers aan het onderzoek, een responspercentage van 42%.

1 Conclusies

Zo'n 37% van de inwoners geeft aan de verkiezingen voor de Gemeenteraad zeker gevolgd te hebben. Dat kon via meerdere manieren. Velen hebben erover gelezen via het Gemeentenuws in het huis-aan-huis-blad of in de krant.

De brief met Stempas en Kandidatenlijst zijn door veel inwoners gezien. Beiden worden als informatiemiddel ook het best beoordeeld.

De informatie over standpunten en Stemwijzer en Verkiezingsborden zijn eveneens door meer dan de helft gezien. Het overzicht met standpunten wordt door velen als goed benoemd. De Verkiezingsborden worden het minst beoordeeld. Ze voegen weinig toe.

Informatie die inwoners over de verkiezingen zien, heeft bij tweederde wel (een beetje) en bij eenderde niet noemenswaardig geholpen bij het bepalen van de keuze om te gaan stemmen of op welke kandidaat/partij.

De stembureaus worden door degenen die zijn gaan stemmen – in Dordrecht is 51% gaan stemmen – goed beoordeeld qua bereikbaarheid en toegankelijkheid. Over de inrichting is men ook positief, maar dit wordt iets vaker als voldoende beoordeeld.

Voor zover de kiezers moesten wachten duurde dit nooit (te) lang. Een enkeling geeft aan niet goed geholpen te zijn. Bijna negen op de tien is goed of zeer goed geholpen.

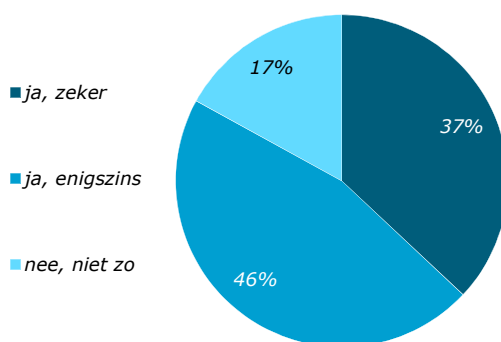
De meeste stemmers hebben ook gestemd voor het Referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Ze hebben hun informatie hierover gehaald van de landelijke radio en tv, de krant of internet. Zo'n 13% heeft de folder van de Referendumcommissie gezien.

Het oordeel over de uitleg over het referendum is verdeeld. Een kwart vond dit (zeer) goed, een kwart vond dit (zeer) slecht en de helft vond het voldoende.

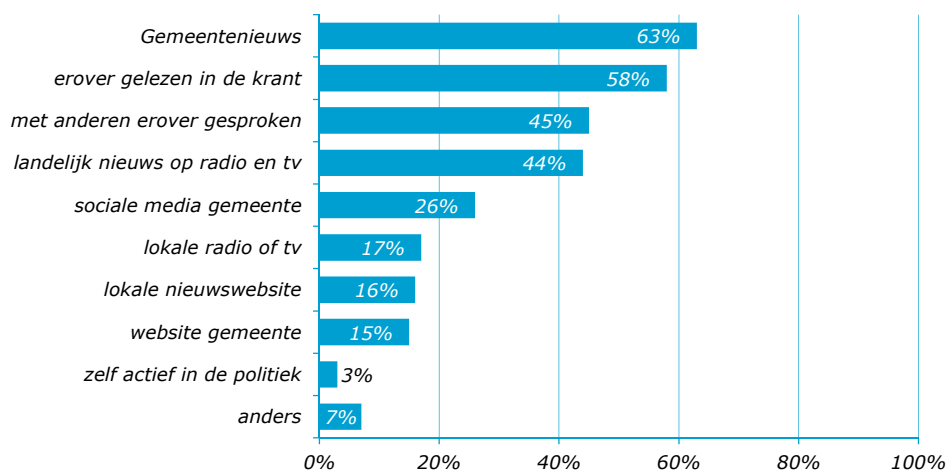
2 Informatie over verkiezingen

Zo'n 37% heeft de verkiezingen voor de Gemeenteraad gevolgd en nog eens 46% heeft dit enigszins gedaan. De schriftelijke bronnen (Gemeentenieuws in het huis-aan-huis blad en de krant) en de lokale nieuwswebsite zijn het vaakst benut als informatiebron. Daarnaast is er ook met anderen over gesproken en is landelijk nieuws gevolgd op radio en tv.

Figuur 1 Heeft verkiezingen voor de Gemeenteraad gevolgd

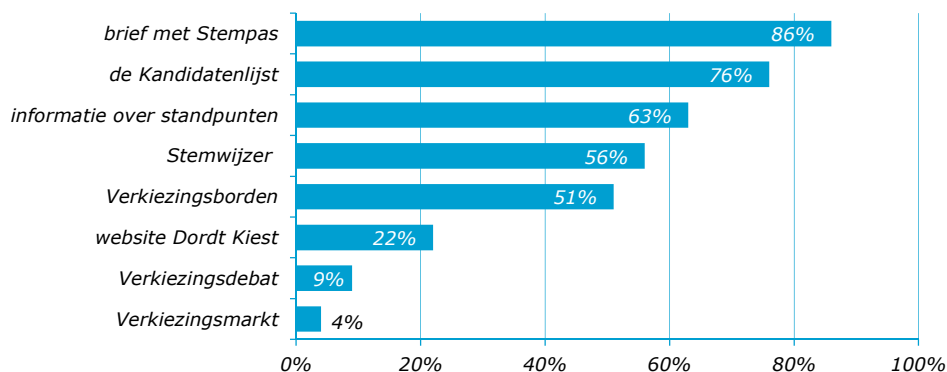

Figuur 2 Hoe zijn de verkiezingen gevolgd? (in aandeel dat verkiezingen volgt)

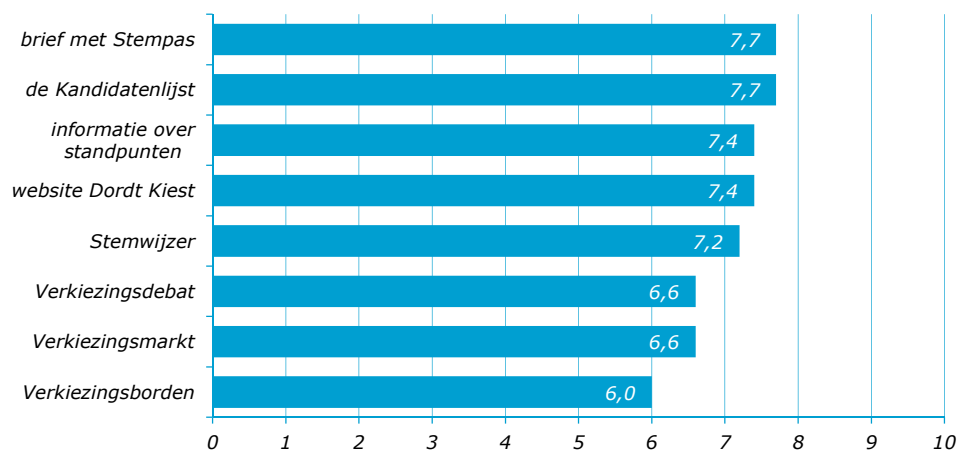
De meeste kiezers hebben de toegezonden brief met Stempas en huis-aan-huis bezorgde Kandidatenlijst gezien. De informatie over standpunten is door 63% en de Stemwijzer is door 56% gezien. De verkiezingsborden zijn bij ruim de helft opgevallen.

Figuur 3 Welke informatie of activiteiten heeft men gezien of bezocht?

Er zit wel verschil in de beoordeling van de informatiemiddelen. De meeste middelen, zoals de Kandidatenlijst, de brief met Stempas, en de informatie over standpunten, de website Dordt Kiest en de Stemwijzer worden goed beoordeeld (met een rapportcijfer tussen 7 en 8). De informatie is duidelijk. Bij de toelichting wordt de informatie over standpunten het meest als goed genoemd (122x), dan volgt de Stemwijzer (62x) en de Stempas (25x). Daarnaast zijn er ook rond de 20 deelnemers aan het onderzoek die deze middelen minder goed vinden. Het Verkiezingsdebat en Verkiezingsmarkt worden voldoende gewaardeerd met een rapportcijfer tussen 6 en 7. Verkiezingsborden worden door drie op de tien onvoldoende beoordeeld (gemiddeld 6,0). Deze voegen weinig toe, zijn niet meer van deze tijd, in sommige gevallen slecht zichtbaar of juist te groot.

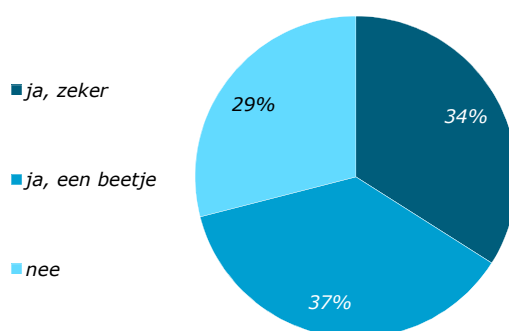
Figuur 4 Beoordeling informatiemiddelen

3 De keuze om te gaan stemmen

De informatie die mensen over de verkiezingen gezien hebben, heeft bij tweederde wel (een beetje) en bij eenderde niet noemenswaardig geholpen bij het bepalen van de keuze om te gaan stemmen of op welke kandidaat/partij.

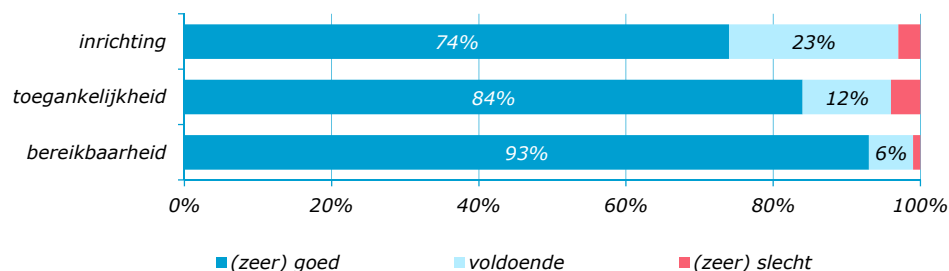
Figuur 5 Heeft informatie u geholpen bij het bepalen van uw keuze?

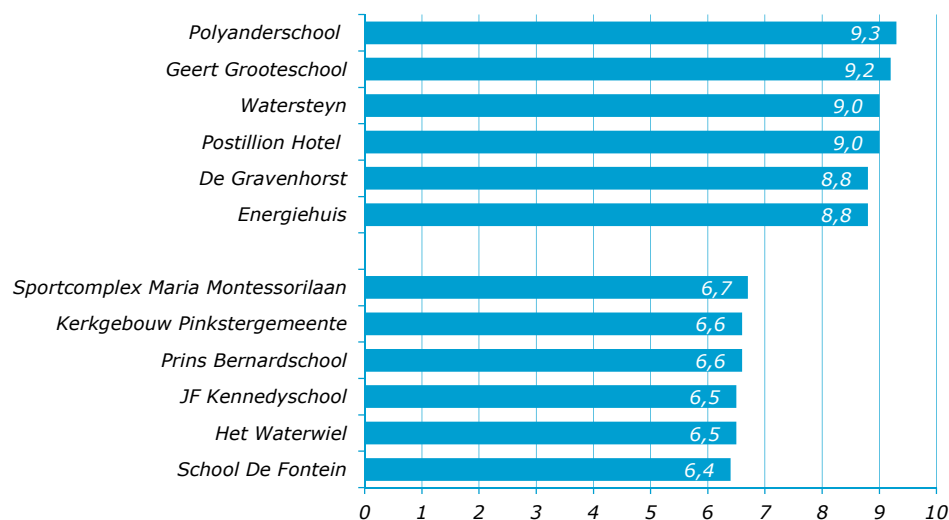
4 Oordeel over de stembureaus

De stembureaus worden door degenen die zijn gaan stemmen goed beoordeeld qua bereikbaarheid en toegankelijkheid. Over de inrichting is men ook positief, maar dit wordt iets vaker als voldoende beoordeeld. Dat laatste blijkt bijvoorbeeld bij de stembureaus School De Fontein, de JF Kennedyschool en Het Waterwiel het geval te zijn. Als minpunten zijn aangegeven: niet gelijkvloers in het gebouw (16x), te klein, smal, weinig ruimte (8x), wachttijd (5x), bewegwijzering (5x).

Figuur 6 Algemeen oordeel over de stembureaus (%)

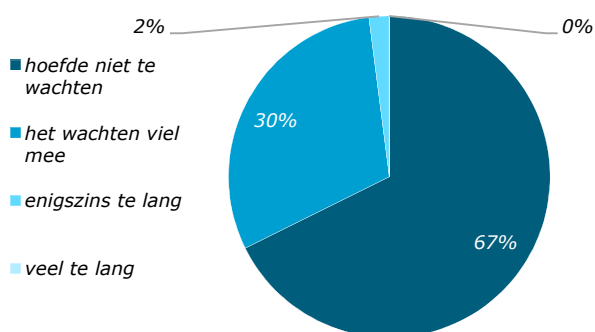

Figuur 7 Inrichting stembureaus

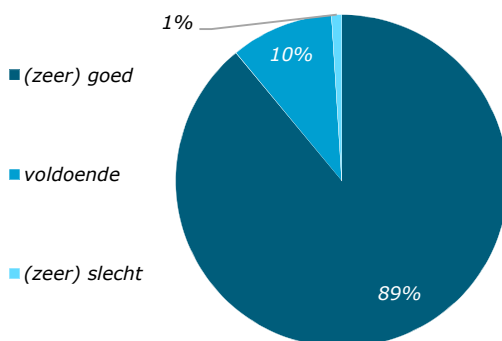

Voor zover de kiezers moesten wachten duurde dit nooit (te) lang. Een enkeling geeft aan niet goed geholpen te zijn. Bijna negen op de tien is goed of zeer goed geholpen.

Figuur 8 Moest u lang wachten?

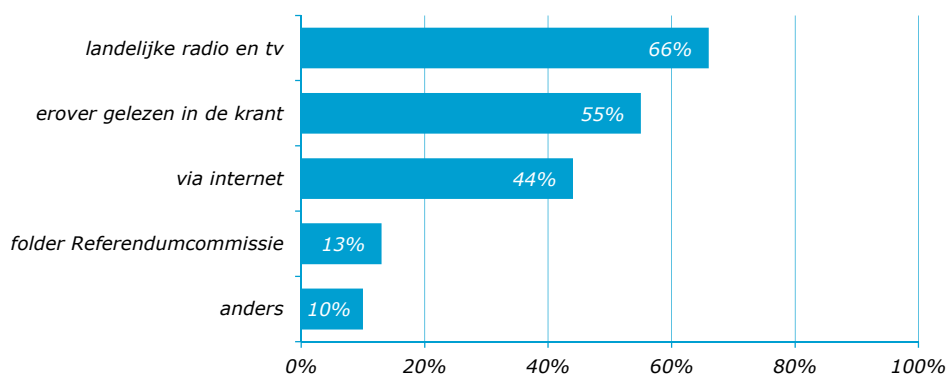
Figuur 9 Bent u goed geholpen?

5 Informatie voor het Referendum

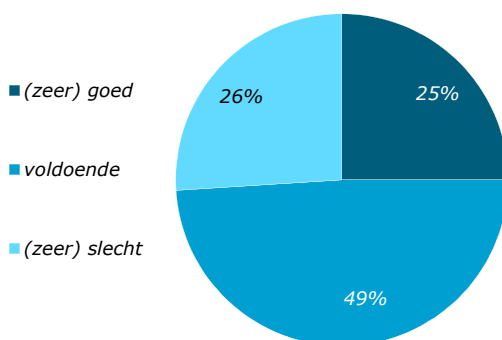
De meeste stemmers hebben ook gestemd voor het Referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Ze hebben hun informatie hierover gehaald van de landelijke radio en tv, de krant of internet. Zo'n 13% heeft de folder van de Referendumcommissie gezien.

Figuur 10 Welke informatie heeft men gezien?

Het oordeel over de uitleg over het referendum is verdeeld. Een kwart vond (zeer) dit goed, een kwart vond dit (zeer) slecht en de helft vond het voldoende.

Figuur 11 Beoordeling uitleg over het referendum?

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

drs. Jan Schalk
Wanda van den Boogaard
mei 2018

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@rechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumrechtsteden.nl